

Täysistunto

Torstai 16.11.2017 klo 15.59—18.49

9. Kellojen kesäaikaan muuttamisen lopettaminen

Kansalaisaloite KAA 4/2017 vp
Toimenpidealoite TPA 14-15/2016 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 19/2017 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 19/2017 vp. Asian käsittely keskeytettiin 10.11.2017 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu

18.33 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tässä käsiteltävässä asiassa on kyse kansalaisaloitteesta kellojen kesäaikaan muuttamisen lopettamisesta. Kesäajasta on säädetty EU:n direktiivissä siten, että yksittäinen Euroopan unionin jäsenvaltio ei voi päättää asiasta itsenäisesti. Itse olen kylläkin tämän kansalaisaloitteen kannalla, ja itse toivon lämpimästi, että tätä asiaa myöskin viedään EU:n päättävissä elimissä eteenpäin, siten että kaikki EU-maat olisivat sen kannalla, että tämä jatkuva kellojen, omasta mielestäni turha, siirtely edestakaisin voidaan lopettaa ja siirrytään pysyvästi niin sanottuun normaaliin aikaan.

Tämä liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö on yksimielinen, ja kun sitä valiokunnassa käsiteltiin, niin asiantuntijoiden lausunnoissa tuli hyvin selkeästi esille, että tästä kellojen siirtelystä edestakaisin on pikemminkin haittoja enemmän kuin hyötyjä. Siitä on haittoja ihmisille, siitä on haittoja eläimille — jotka eivät kylläkään katso kellonajoista, miten toimivat — ja siitä on haittoja monella tavalla.

Kun tämä oli aikaisemmin käsittelyssä täällä salissa, eduskunnassa täysistunnossa, niin ainakin silloin kaikki kansanedustajat olivat samaa mieltä tämän mietinnön kanssa, ja ministeri Berner ansiokkaasti myöskin lupasi, että kun hän tapaa kollegoitaan ja on keskustelluissa, niin hän on EU:ssa viemässä tätä asiaa eteenpäin. Tärkeää olisi myöskin, että meidän suomalaiset meppimme vievät aina yhteisesti asiaa eteenpäin niissä pöydissä, joissa he ovat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Myllykoski, on poissa. [Jari Myllykoski: Olen aika lähellä kumminkin poissaolevaksi!] — Edustaja Myllykoski oli niin nurkan takana, että ei tähän näkynyt ollenkaan.

18.36 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! — Myllykoski oli aivan niin kuin kaapin takana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2017 vp

Arvoisa puhemies! Edustaja Torniainen juuri kuvasi hyvin niitä tunnelmia tässä salissa, kun tästä ensimmäisen kerran ennen keskeyttämistä keskusteltiin. Valiokunta oli yksimielinen omassa näkemyksessään ja antoi vahvan ponnin tässä sen suuntaisesti, että edellytetään valtioneuvoston ryhtyvän toimiin koko EU:ssa. Kun en juuri siinä ratkaisevassa käsittelyssä ollut mukana, niin haluan sen nyt tässä tuoda esille, että Suomen jo itsenään pitää lähteä edistämään sitä, että Suomessa lopetetaan kellojen siirtely. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä ja olen lukevinani joittenkin asiantuntijoiden lausuntojen muodossa sen, että jospa nyt sitten sen jälkeen, kun seuraavan kerran siirrymme kesäaikaan, lopetetaan kellojen siirtely. Eli näkisin, että kellon siirtäminen pysyväisesti niin sanottuun kesäaikaan olisi kaikkein paras ratkaisu kaikkien kannalta.

On todellakin niin, että eläintiloilta on tullut paljon tämän kansalaislakialoitteen osalta viestejä siitä, kuinka paljon se aiheuttaa normaalirutiineihin ongelmia. Eikä sovi unohtaa sitä, että meillä perhepäivähoidossa, varhaiskasvatuksessa ja koululaisten osalta ollaan tuotu huolta siitä, kuinka väsyneen koululaisen oppiminen heikentyy ja tämä aiheuttaa koulutusjärjestelyihin ongelmia jo ihan sen vuoksi, että herääminen aikaistetusti on ongelmallista, eikä sitä, että on tutkimustietoa siitä, että tämä aiheuttaa vakavia sairauksia sydänkohtausten muodossa esimerkiksi juuri sen kahden viikon aikana, kun kelloja ollaan siirretty.

Toivon kovasti, että ministeri Berner lupauksensa mukaisesti — ja siihen on toki uskottava — lähtee edistämään tätä koko Euroopan käsittävää järjeistämistä siihen, että voisimme pitäytyä samassa ajassa. Muistan, että kun tähän mentiin, niin sitä perusteltiin sillä, että liike-elämän osalta haluamme olla yhteiseurooppalaisessa ajassa paremmin, mutta tänä päivänä, digitaalisuuden aikana, meillä ei näitä esteitä enää pitäisi olla. Ihmiset voivat kohdata, oli kellonaika mikä hyvänsä, ja liiketoimintaa voidaan sähköisesti harjoittaa riippumatta siitä, mitkä ovat eri maiden kellonajat. Toivotaan, että kun tätä asiaa seuraavan kerran käsitellään, niin olemme jo EU-neuvotteluissa niin pitkällä, että voimme lähteä pohtimaan sellaista menettelyä, että Suomi lähtee hakemaan notifikaatiota siitä, että meillä olisi kansallinen mahdollisuus irtaantua tästä kesäaikaan tai, sanotaanko, kellonaikojen siirtelystä.

Arvoisa herra puhemies! Annetaan kesän paistaa suomalaisessa ajassa tästä eteenpäin.

18.40 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Todellakin, kellojen käänö saa aikaan väsymystä, terveysriskejä, oppimisen ongelmia, sydän- ja verisuonisairauksia, kaamosmasennusta. Nämä ovat niitä oireita, mitä luetellaan, ja kyllähän sen tietää, kun taas kelloja käännettiin: kun katsoo ulos ja huomaa, että, huhhuh, tulipas ykskaks pimeää, niin kyllähän se vaikuttaa mielialaan.

Mutta oikeasti, todellakin, vaikutus ihmisiin ja vaikutus myös eläimiin on ilmiömäinen, ja kyllä tämä kansalaisaloite on ollut hyvä ja mielestäni myös valiokunnan kanta siihen erinomainen ja myös ministeri Bernerin sanoma. Olin silloin perjantaina täällä myös itse, kun Berner tätä asiaa vielä esitteli ja kertoi, että hän todellakin tarttuu tähän ja tekee sitten kaikkensa tämän asian eteen. Tämä nyt vain jälleen kerran näyttää sen, miten vahvassa roolissa EU ja direktiivit ovat asioita säädettäessä, ja toki, vaikka meidän oman Suomen ja kansalaisten ja ihmisten tahtotila olisi se, että palaisimme normaaliin kellojärjestykseen, niin ei se vain niin suitsait sukkelaan käy. Mutta tosiaan hyvä asia, että kansalaisaloite sai yksimielisen ja hyvän kohtelun siellä valiokunnassa ja tuen taakseen, ja kyllä toivotaan, että asia etenee ja pääsemme sitten näistä ongelmista pois.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2017 vp

Jos vielä noihin oppimisvaikeuksiin voi tässä ottaa samalla kantaa ihan yleisesti, asian ulkopuolelta, niin kun joskus puhumme, että koulut voisivat alkaa myöhemmin, että aamulla ei olisi niin pimeää, kun lapset lähtevät kouluun, niin minusta myös se olisi erittäin kannatettavaa. Kun koulu alkaa kahdeksalta, se on aika varhain, kyllä yhdeksän olisi hyvä asia. Tämä ihan sivuhuomiona vain. Äitinä ja myös entisenä koululaisena muistan, että aamut ovat joskus vaikeita.

18.42 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Juvonen hyvin edellä totesi, niin Euroopan unioni ja sen jäsenyys rajoittaa erittäin paljon suomalaiskansallista päätöksentekoa myös täällä eduskunnassa. Edes tätä vuonna 1981 käyttöön otettua kesäaikaa, joka siis vaatii kaksi vuosittaista kellojen kääntämistä, me emme voi täällä eduskunnassa hyvästä kansalaisaloitteesta ja eduskunnan ilmeisen yksimielisestä näkemyksestä huolimatta lopettaa, ja se tosiaan johtuu tästä EU-direktiivin sitovuudesta.

On kuitenkin hyvä, että perjantaina täällä eduskunnan täysistunnossa keskustelussa paikalla ollut ministeri ja samoin Suomen europarlamentaarikot näyttävät mietintövaliokunnan hyvän mietinnön tavoin olevan yksimielisiä siitä, että hallituksen tulee edistää EU:n päätöksentekoelemissä kellojen siirtämisestä luopumista. Siitä aiheutuu paljon haittoja. Tieteelliset tutkimukset ovat osoittaneet, että varsinkin terveyshaitat lisääntyvät merkittävästi kahdesti vuodessa. Kuolemantapauksia aiheutuu aina kellojen käännon yhteydessä.

Kuten edustaja Myllykoski edellä totesi, voisimme Suomessa hyvin siirtyä pysyvästi kesäaikaan. Pääasia kuitenkin olisi, että tästä täysin turhasta kellojen käännoistä luovuttaisiin. Siitä olisi hyötyä meille kaikille.

Kiitän lopuksi kansalaisaloitteen tekijöitä asian nostamisesta eduskunnan käsittelyyn. Toivottavasti asia etenee lopulta myös EU:ssa.

18.43 Jyrki Kasvi vihr: Arvoisa puhemies! Kesäaika voi tosiaan tuntua pikkuasialta, mutta kuten viimeistään liikenne- ja viestintävaliokunnan kuulemisessa kävi ilmi, kellojen kääntäminen kaksi kertaa vuodessa on paitsi taloudellinen myös terveysongelma, joka tulee korjata. Aiemminkin tässä keskustelussa kuultiin mutinaa maailman tärkeimmästä asiasta, mutta kuten edustaja Heinonen edellisessä kokouksessa kertoi, esimerkiksi sydäninfarktien ja masennuksen esiintyvyys kasvaa merkittävästi kelloja käännettäessä, etenkin keväisin, kun yöt jäävät lyhyeksi.

Kesä- ja talviajassa on kysymys liikenneturvallisuudesta, sillä liikenneonnettomuuksien on havaittu yleistyvän kesäaikaan siirtymisestä seuraavalla viikolla, kun monen huonosti nukkuneen kuljettajan vireystaso on tavallista huonompi.

Kansalaisten arjessa kellojen kääntelevä on riesa, joka teettää ylimääräistä vaivaa ja aiheuttaa uniongelmia. Aina jokin kahvinkeitin tai mikroaaltouunin kello jää laittamatta oikeaan aikaan, minkä seurauksena ainakin minä olen henkilökohtaisesti löytänyt itseni bussipysäkiltä tunnin väärään aikaan, joko liian varhain tai liian myöhään.

Kuten liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja esittelypuheenvuorossaan totesi, Suomi ei voi luopua kesäajastaan yksin, koska se sotkisi EU-maiden välistä liikennettä ja yhteydenpitoa. Siksi valiokunta ottikin tosiaan yksimielisen kannan: Suomen on oltava Euroopan unionissa aktiivinen kesäaikadirektiivin muuttamiseksi. Se kuitenkin kiinnitti huomiota, että jotkut, etenkin perussuomalaiset, edustajat syyttivät tästä kesäajasta Euroopan unionia eli meitä itseämme, EU kun olemme me, myös me suomalaiset, ja Suomi oli Euroopan unionin jäsen jo silloin vuonna 2001, kun nykyinen kesäaikadirektiivi säädettiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2017 vp

Me suomalaiset olemme siis tästä kellojen säätelystä ja sen haitoista aivan yhtä vastuussa kuin kaikki muutkin EU-maat. Mutta onneksi sen, minkä EU on säätänyt, voi EU myös korjata.

18.45 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kasvi piti erinomaisen puheenvuoron ja analysoi tätä tilannetta, miten Euroopan unionissa asia oikeasti on. Tässä on vielä sellainenkin ulottuvuus, että on nämä riskit, kun kelloja siirrellään, että ihmisten vuorokausirytmisi sekaantuu hetkeksi aikaa, se on totta, mutta toisaalta pitää muistaa sekin tosiasia, että aikavyöhykkeethän meillä tässä maailmassa joka tapauksessa on, eli ei niistä nyt kannata minun mielestäni... Kannatan lämpimästi sitä liikennevaliokunnan kantaa tässä asiassa, että palataan normaaliaikaan ilman mitään poikkeuksia. Itäinen naapurimme Venäjähän ei ole tähän kellojen siirtelyyn koskaan lähtenytäkään, eli tämä on tavallaan meidän osaltamme ja suuren itäisen naapurimme osalta iso poikkeus, olemme poikkeus tässä jonossa. Mutta minun mielestäni tässä pitäisi palata ihan rauhallisesti normaalimenetelyyn eli vanhoihin aikavyöhykkeiden aikoihin, niin kuin ne oikeasti ovat, ja sillä siisti.

Pitää muistaa sekin, että tällä lienee aikanaan tavoiteltu sitä, että se valoisa aika olisi se työaika, että ei niitä aamun pimeitä olisi, että kun aurinko nousee, niin tehdään valoisana aikana töitä. Ihan hyvä tavoite, mutta on syytä kuitenkin muistaa, että kun kelloja siirretään kesää kohti eli se tunti siirretään eteenpäin ja sitten syksyllä taaksepäin, niin kuitenkin keväällä saavutettu hyöty on lähes olematon, koska keväällä sitä valoa on jo aivan rajattomasti. Kaikki tietävät, Lapissa käyneet ja täällä etelässäkin, että päivä on jo todella pitkä. Se on ihan turhaan sekin aika mennyt.

Tämä päätös, mikä aikanaan tehtiin, 2002, osoittaa vain sen, että sen ajan harkinnan mukaan tehtiin niin, nyt eletään tätä aikaa, ja maailma on muuttunut rajusti kaikilla tavoilla. Palattaisiin tähän vanhaan hyvään menettelyyn. En ole koskaan kannattanut sitä, että eletäisiin poikkeusten varassa — kyllä se ihan normaali, vahva elämä riittää. Tämä kellonaikeiden siirtely on minusta ihan turhanaikaista. Henkilökohtaisesti minun elimistöni ei siitä kärsi, vaikka kelloja siirrettäisiinkin, mutta tiedän tuttavapiiristä ja lähipiiristä monta ihmistä, joille se on kauhistus. Heidänkin auttamiseksi olisi hyvä päästä normaaliin aikaan.

18.47 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! En halua erityisemmin pitkittää keskustelua, mutta täytyy ehkä todeta tähän edustaja Kasvin edellä ottamaan kommenttiin siitä, että perussuomalaiset syyttäisivät tarpeettomasti Euroopan unionia tästä. No, asiahan on tietysti niin, että Suomi on ottanut kesäajan käyttöön jo vuonna 1981. Silloin emme olleet EU:n jäseniä, ja sitten nämä EU:ssa myöhemmin tapahtuneet muutokset ovat tosiaan 2000-luvun peruja. On kuitenkin selvä asia, että mikäli tämä EU-direktiivi ei olisi meitä sitova, me voisimme täällä kansallisessa parlamentissa tehdä nämä päätökset, kun eduskunta näyttää olevan hyvin yksimielinen tästä asiasta. Siltä ainakin vaikuttaa, mietintövaliokunta oli yksimielinen, enkä ole kuullut täällä eduskunnassa tänään enkä myöskään perjantaina, kun asiaa edellisen kerran käsiteltiin, minkäänlaisia poikkeavia näkemyksiä tämän kansalaisaloitteen suhteen. Katsoisin kyllä, että jos me emme olisi EU:ssa, niin kyllä meillä olisi täällä erittäin hyvät mahdollisuudet nyt päättää tästä kesäajasta luopumisesta. EU sitoo meitä kuitenkin valitettavasti niin, että se ei ole meidän omissa käsissämme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2017 vp

Keskustelu päättyi.

Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 4/2017 vp sisältyvän ehdotuksen hylkäämisestä. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen toimenpidealoitteiden TPA 14/2016 vp ja TPA 15/2016 vp hylkäämisestä. Asian käsittely päättyi.